

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **K. L.**
e. č. X
st. přísl. X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2021, č.j. OAM-796/ZA-ZA11-K02-2021

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Praze žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2021, č.j. OAM-796/ZA-ZA11-K02-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle

ustanovení § 25 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žalobkyně vzala svou žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět.

2. Krajský soud v Praze postoupil věc k projednání Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) usnesením ze dne 4. 11. 2021, č.j. 45 Az 20/2021 – 6, které nabylo právní moci dne 10. 11. 2021.

II. Napadené rozhodnutí

3. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobkyně podala dne 19. 9. 2021 žádost o udělení mezinárodní ochrany na území ČR. Krátce nato dne 19. 9. 2021 žalobkyně doručila žalovanému zpětvzetí své žádosti. Vzhledem k tomu bylo správní řízení v této věci zastaveno ve smyslu ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu.

III. Žaloba

4. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobkyně uvedla, že svou žádost o udělení mezinárodní ochrany vzala zpět z důvodu, že její matka, která právě pobývá v Ruské federaci, byla vážně nemocná. Měla Covid-19 a byla hospitalizována od 9. 10. 2021 do 20. 10. 2021. Žalobkyně se obávala o její zdraví, a proto chtěla za ní vycestovat do Ruska. Nyní se však matce udělalo lépe, a ačkoliv je nadále v nemocnici, není již v ohrožení života. Žalobkyně by tedy chtěla pokračovat v řízení o své žádosti, ale řízení již bylo zastaveno.
5. Proto žádá soud, aby tuto změnu okolností zohlednil. Nemá jinou možnost, jak by mohla prodloužit svůj pobytový status na území ČR. Podání další žádosti o mezinárodní ochranu pro ni není realistickým řešením, neboť by taková žádost platila jako opakovaná a hrozilo by, že bude vyhodnocena jako nepřijatelná podle ustanovení § 10a odst. 1 písm. e) ve spojení s ust. § 11a odst. 1 zákona o azylu a řízení bude opětovně zastaveno.
6. Žalobkyně zdůraznila, že soud je povinen zohlednit čl. 46 odst. 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 (tzv. procedurální směrnice) a rozhodovat ve světle skutečností, které nemohly být uplatněny v průběhu správního řízení, neboť nastaly až po vydání rozhodnutí. Touto skutečností je podle jejího názoru zlepšený zdravotní stav její matky.
7. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

8. Ve svém vyjádření žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
9. Konkrétně uvedl, že důvody žalobkyně uváděné pro zrušení napadeného rozhodnutí jsou irelevantní. Ve svém podání ze dne 18. 10. 2021 žalobkyně výslovně uvedla, že

bere svou žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět. Svým vlastnoručním popisem stvrdila, že tento úkon učinila dobrovolně a z vlastního rozhodnutí s tím důsledkem, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bude zastaveno. Jde tedy pouze o procesní důsledek.

10. Žalovaný poukázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž pozdější změna názoru účastníka řízení nemůže nic změnit na důsledcích úkonu vedoucího k zastavení řízení (viz k tomu rozsudky NSS ze dne 15. 9. 2005, sp. zn. 6 Azs 483/2004 a ze dne 7. 9. 2005, sp. zn. 3 Azs 388/2004).
11. Závěrem žalovaný připomněl, že žalobkyně si může podat novou žádost. Zastavení řízení nevylučuje zahájení řízení na základě nové žádosti.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 s. ř. s.), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
13. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice), tedy ke dni svého rozhodování.
14. Krajský soud nevyhověl žalobkyni v návrhu na přiznání odkladného účinku usnesením ze dne 20.12.2021, č.j. 33 Az 47/2021 – 21. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť s tím účastníci souhlasili, resp. neprojeвили svůj nesouhlas ve stanovené lhůtě, a soud sám nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
15. Ze **správního spisu** žalovaného vyplývají následující skutečnosti. Žalobkyně podala dne 19. 9. 2021 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Při poskytnutí údajů k žádosti uvedla, že je ruské národnosti, ale ukrajinské státní příslušnosti. Nebyla nikdy politicky aktivní, kromě účasti na mítincích v Mariupolu. Manifestovala za oddělení od Ukrajiny. Je vdaná a má dvě děti, kteří bydlí na Ukrajině v Zakarpatské oblasti, měli však za žalobkyni přijet. V České republice žije již od roku 2015, neboť tu měla nejprve strpění a pak pracovní povolení. Poté jí však zamítli povolení k pobytu, proti čemuž podala žalobu. Jde o první žádost žalobkyně v České republice i jinde v EU. Při pohovoru dne 1. 10. 2021 uvedla, že žije u rodičů manžela v obci Chýně.
16. Ve spisu je dále založeno její sdělení ze dne 18. 10. 2021 s textem „*Stop azyl – chci se vrátit domů*“, které je rovněž uvedeno v ruském originále. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí.
17. Žaloba není **důvodná**.
18. Krajský soud považuje za vhodné nejprve shrnout relevantní právní úpravu aplikovanou v posuzované věci. Podle ustanovení § 25 písm. a) zákona o azylu platí, že

řízení se zastaví, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany vzal žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět. Řízení o udělení mezinárodní ochrany je řízením zahajovaným na žádost, a tudíž je ovládáno zásadou dispoziční. Jestliže žadatel jednoznačným, srozumitelným a formálně bezvadným způsobem projeví vůli v řízení dále nepokračovat, pak musí být řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno (srov. Molek, P. Komentář k § 25 zákona o azylu. In. Zákon o azylu: Komentář, Wolters Kluwer, In. ASPI).

19. Judikatura správních soudů dovodila, že za této situace pak není rozhodné, dojde-li na straně žadatele ke změně názoru, tedy z různých důvodů chce v řízení pokračovat (rozsudek NSS ze dne 7. 9. 2005, sp. zn. 3 Azs 388/2004). Není ani nutné zkoumat, jaké pohnutky žadatele k takovému kroku dovedly (rozsudek NSS ze dne 15. 9. 2005, sp. zn. 6 Azs 483/2004).
20. Krajský soud dále uvádí, že institut zpětvzetí žádosti je upraven také na úrovni procedurální směrnice, která v ustanovení čl. 27 stanoví, že pokud členské státy ve vnitrostátním právu stanoví možnost výslovného zpětvzetí žádosti, zajistí, aby v případě výslovného zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu žadatelem rozhodující orgán rozhodl buď o zastavení posuzování žádosti, nebo o jejím zamítnutí. Česká právní úprava obsažená v zákoně o azylu, kdy se v případě zpětvzetí žádosti rozhodne o zastavení řízení, tedy s rámcem nastaveným procedurální směrnicí koresponduje.
21. Je potřeba říci, že soudní řízení správní neslouží zásadně k tomu, aby v něm bylo možno opakovat či měnit procesní úkony, které žadatel o udělení mezinárodní ochrany učinil právoplatně a účinně v řízení správním. K tomuto účelu pak neslouží ani žalobkyní namítané ustanovení čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, které nastavuje parametry soudního přezkumu ve vztahu ke skutkovým a právním otázkám případu. Podle tohoto ustanovení platí, že členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a *ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky*, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.
22. Citovaný čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice odkazuje ve svém návěti na čl. 46 odst. 1, kde je vymezen rozsah práva na účinný opravný prostředek před soudem, a to z hlediska jednotlivých forem rozhodnutí orgánu mezinárodní ochrany. Tato rozhodnutí jsou vyjmenována obecně (rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu) a demonstrativně (nedůvodnost žádosti o azyl či doplňkovou ochranu, o nepřípustnosti žádosti podle čl. 33 odst. 2, rozhodnutí vydané na hranici nebo v tranzitním prostoru členského státu podle čl. 43 odst. 1, neprovedení posouzení dle čl. 39 procedurální směrnice).
23. Situace, kdy je řízení zastaveno či žádost zamítnuta z důvodu jejího zpětvzetí, však do výčtu tam uvedených rozhodnutí výslovně nespadá. Výslovně se však zmiňuje přezkum rozhodnutí o zamítnutí návrhu na obnovené posuzování žádosti po zastavení řízení ve smyslu čl. 27 (výslovné zpětvzetí žádosti) a 28 (konkludentní zpětvzetí). Vzhledem k demonstrativnímu charakteru výčtu v písm. a) citovaného ustanovení však nelze pouhým jazykovým výkladem kvalifikaci zcela vyloučit. Je nepochybné, že právní úprava přiznává žadateli o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek u

soudu proti rozhodnutí o zastavení řízení. Je však otázkou, do jaké míry lze při posouzení skutkového stavu věci zohlednit zásadu rozhodování podle skutkového stavu zjištěného ke dni rozhodování soudu (tzn. ex nunc).

24. Krajský soud vychází z toho, že nejen z jazykového, ale i z teleologického výkladu čl. 46 odst. 1 a 3 procedurální směrnice zcela logicky plyne, že se imperativ ex nunc posouzení nevztahuje na situaci, kdy žadatel vzal svou žádost zpět a posléze jen „změnil názor“. Jde o procesní rozhodnutí, jímž se materiálně žádost neposuzuje a pouze se končí řízení. Skutkový stav tvořený věncem pouhých procesních okolností je v takovém případě z hlediska aplikace zastavení řízení dán zcela jasně a fixně (doručení podání obsahujícího jednoznačný a autentický projev vůle žalobkyně směřující k ukončení řízení žalovanému), tudíž není možno k němu přidávat pozdější okolnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí. K tomu nepochybně primárně slouží institut následných žádostí, které problém tzv. „novot“ pomohou pokrýt (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, čj. 10 Azs 194/2015-32, přístupný na www.nssoud.cz). Navíc důvody, proč žalobkyně posléze změnila názor (zlepšení zdravotního stavu její matky), nemají nic společného s vymezením pojmu „pronásledování“ či „riziko vážné újmy“ v tzv. kvalifikační směrnici.
25. Lze poukázat i na názor Soudního dvora EU (SDEU) obsažený v rozsudku ve věci Diouf (C-69/10), která se týkala aplikace „staré“ procedurální směrnice (čl. 39 směrnice Rady 2005/85/ES), kde SDEU dospěl k závěru, že se právo na účinný opravný prostředek před soudem vztahuje na negativní rozhodnutí o žádosti a na další rozhodnutí, u nichž je kladné vyřízení žádosti o azyl s konečnou platností vyloučeno. Nevztahuje se však na všechna rozhodnutí učiněná v řízení o udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud poukazuje na to, že právě proto obě úpravy výslovně zmiňují právo na účinný opravný prostředek (dle nové procedurální směrnice v režimu přezkumu ex nunc) u zamítnutí obnovit posuzování žádosti po jeho zastavení či rozhodnutí neposuzovat následnou žádost, protože tam již jde evidentně o rozhodnutí, která vylučují získání statusu mezinárodní ochrany s konečnou platností.
26. Pokud by soud měl vztáhnout imperativ úplného přezkumu ex nunc na situaci výslovného zpětvzetí žádosti, bylo by možno uvažovat o situaci, v níž by důvodem uplatněným v účinném opravném prostředku proti rozhodnutí o zastavení řízení byla právě náhlá zásadní změna situace v zemi původu. Tou však žalobkyně neargumentovala ani v žalobě, ani v dalším průběhu soudního řízení. Za této situace je krajský soud přesvědčen, že žalobkyni v soudním řízení nepřísluší ochrana z důvodu změny názoru na zpětvzetí své žádosti a krajský soud by zrušením napadeného rozhodnutí z těchto důvodů překročil rámec svých přezkumných kompetencí, neboť by v podstatě nahrazoval řízení o následné žádosti.
27. Pokud žalobkyně argumentovala tím, že podání nové žádosti pro ni nepředstavuje žádné řešení, neboť půjde automaticky o tzv. opakovanou žádost, krajský soud tento pohled nesdílí. Zákon o azylu sám umožňuje podání tzv. opakované (v dikci procedurální směrnice „následné“) žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany se rozumí žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou před nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany [§ 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu].

28. Právní režim tzv. opakované žádosti je upraven v ustanovení § 11a zákona o azylu, podle něhož platí, že podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Není-li opakovaná žádost nepřijatelná, ministerstvo rozhodne o udělení nebo neudělení mezinárodní ochrany, pokud není odůvodněn jiný postup.
29. Samotná možnost zastavit řízení o opakované žádosti je limitována hypotézou pravidla obsaženého v § 11 odst. 3 zákona o azylu, kde je stanoveno, že podal-li cizinec další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a nelze-li se s ohledem na předchozí řízení nebo *podstatnou změnu okolností vztahujících se k možnému pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo k hrozbě vážné újmy podle § 14a* důvodně domnívat, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování, že mu hrozí vážná újma nebo že již splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 13 a 14a, ministerstvo řízení usnesením zastaví. Proti tomuto rozhodnutí může žadatel opět podat žalobu.
30. Z pravidel stanovených v rámci tzv. společného evropského azylového systému vyplývá, že i opakovanou žádost je třeba posoudit z hlediska tzv. nových skutečností. Podle čl. 33 odst. 2 písm. d) procedurální směrnice dále platí, že žádost je následnou žádostí, v níž se neobjevily nebo nebyly žadatelem předloženy žádné *nové skutečnosti či zjištění týkající se posouzení, zda lze žadatele uznat za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU*. Pro účely rozhodnutí o přípustnosti žádosti o mezinárodní ochranu podle čl. 33 odst. 2 písm. d) podléhá následná žádost o mezinárodní ochranu nejprve předběžnému posouzení, zda se objevily nebo byly žadatelem předloženy nové skutečnosti nebo zjištění týkající se posouzení, zda lze žadatele uznat za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU.
31. Členské státy mohou podle čl. 40 rozhodnout o dalším posuzování žádosti, pouze pokud dotýčný žadatel nemohl v předchozím řízení bez vlastního zavinění uvést skutečnosti uvedené v odstavcích 2 a 3 tohoto článku, zejména při využití svého práva na účinný opravný prostředek podle článku 46. Pokud není následná žádost dále posuzována podle tohoto článku, považuje se za nepřijatelnou podle čl. 33 odst. 2 písm. d) této směrnice.
32. Krajský soud má za to, že zákon o azylu ve spojení s procedurální směrnicí skýtá dostatečné záruky, aby byla případná opakovaná žádost žalobkyně řádně prozkoumána a hodnocena. V případě, že by žalovaný takovou případně podanou žádost vyhodnotil jako nepřijatelnou, přísluší žalobkyni soudní ochrana a soud je oprávněn jí přiznat na návrh odkladný účinek, který by jí zajistil pobytový status na území ČR do doby vydání rozhodnutí ve věci samé.
33. Krajský soud dále poznamenává, že za této situace nemohl do řešení případu žalobkyně promítnout aktuální situaci na Ukrajině (válku s Ruskou federací), neboť žalobkyně má sama ve svých rukou možnost iniciace nového řízení, kde by byly posouzeny její důvody pro udělení mezinárodní ochrany i z pohledu aktuální situace. Pro žalobkyni

dále existuje cesta využití tzv. dočasné ochrany, která je v současné době státním příslušníkům Ukrajiny prchajícím před válkou ze strany ČR poskytována. Současný válečný stav na Ukrajině je pak typicky skutečností, pro kterou by následná (opakovaná) žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany musela být posuzována věcně.

VII. Závěr a náklady řízení

34. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
35. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 29. dubna 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce